

Ebba Lind
Jenny Nyholm
Richard Vahul
(certifierad
kommunal revisor)

April 2016

Granskning av årsredovisning 2015

Ekerö kommun

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	1
2.	Inledning	3
2.1.	Bakgrund	3
2.2.	Revisionsfråga och metod	3
2.3.	Revisionskriterier	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	5
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten	5
3.1.1.2.	Investeringsredovisning.....	7
3.1.1.3.	Driftredovisning	7
3.1.2.	Balanskrav	9
3.1.3.	God ekonomisk hushållning	9
3.1.3.1.	Finansiella mål	9
3.1.3.2.	Mål för verksamheten	9
3.1.4.	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag.....	10
3.2.	Rättvisande räkenskaper	12
3.2.1.	Resultaträkning	12
3.2.2.	Balansräkning.....	13
3.2.3.	Kassaflödesanalys.....	15
3.2.4.	Sammanställd redovisning	15
3.2.5.	Tilläggsupplysningar	16

1. Sammanfattning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Vi noterar dock att kommunen ännu inte fullt ut har anpassat sig till kravet på komponentavskrivning. Vi förutsätter att bristerna åtgärdas och att full tillämpning av komponentavskrivning sker under 2016. Vi har noterat avvikelser från god redovisningssed avseende redovisning av bidrag från Migrationsverket och motsvarande kostnader. Kommunen har tillämpat kontantprincipen istället för matchningsprincipen – vilket inte är förenligt med god redovisningssed. Den resultat- och omslutningsmässiga felaktigheten pga. avvikande redovisningsprincip påverkar sammantaget inte vår bedömning om rättvisande räkenskaper.

Dessutom har vi noterat avvikelser från god redovisningssed avseende redovisningen av specialdestinerade statsbidrag som saknar motprestation, i likhet med vårt påtalande i föregående års rapport. Totalt har kommunen skuldfört ett belopp om 0,6 mnkr (förutbetalad intäkt) som skulle ha intäktsförts och påverkat resultatet under 2015.

Kommunen redovisar ett resultat för 2015 om 52,0 mnkr, vilket är 5,2 mnkr högre än föregående år. Resultatet är 33,7 mnkr bättre än budgeterat resultat. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 45,1 mnkr. Kommunen har därmed klarat balanskravet.

Vi bedömer fullmäktiges finansiella mål, i likhet med Kommunstyrelsen, som uppfyllt.

Vi bedömer utifrån återrapporering i årsredovisningen att det verksamhetsmässiga resultatet är delvis förenligt med fullmäktiges övergripande verksamhetsmål. Måluppfyllelsen bedöms på en skala från 1-4 där 1 är uppnått och 4 ej uppnått/ej startat. Av de 4 målen som återrapporeras i årsredovisningens förvaltningsberättelse anses inget vara "uppnått", ett vara "inte helt uppnått, är på väg", och tre som "ej uppnått, men påbörjat". För samtliga av de fyra verksamhetsmässiga målen är trenden uppåtående.

I nämndernas återredovisning av Kommunfullmäktiges mål framgår att större delen av nämndernas mål är uppfyllda (12 st) eller på väg att uppfyllas (28 st). Miljönämnden redovisar ett mål som ännu ej är uppnått och ej påbörjat. Det är målet att åldersgränser för inköp av folköl, tobak och läkemedel upprätthålls. Även Kommunstyrelsen redovisar ett mål som ännu ej är uppnått och ej påbörjat. Det är målet att medborgarnas upplevda möjlighet att påverka de politiska besluten samt det upplevda förtroendet för förtroendevalda succesivt ska öka.

Jämfört med prognosen vid delåret är nämndernas totala utfall 22,0 mnkr bättre. Det är Barn- och utbildningsnämnden och Socialnämnden som svarar för den största avvikelsen jämfört med delårsprognosen. Prognossäkerheten bedöms inte vara helt tillfredsställande och kan förbättras.

För ytterligare kommentarer, iakttagelser och bedömningar hänvisas till rapportens övriga delar.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats. Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för avfallsverksamheten omfattas inte av denna granskning. Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige. Granskningen baseras på nämndernas rapportering till fullmäktige såsom den presenteras i årsredovisningen

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomienhet. Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2016-02-29. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2016-04-05 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2016-04-19.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomienheten.

2.3. *Revisionskriterier*

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 8 kap 18 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- Fullmäktiges beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Förvaltningsberättelsen beskriver också kort hur ekonomin utvecklas de närmaste åren. Förvaltningsberättelsen innehåller uppgifter om pensionsåtagande och pensionsmedelsförvaltning. Under avsnittet "Ekonomisk ställning och finansiell analys" beskrivs och redovisas finansiella nyckeltal som ger uttryck för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Kommunkoncernen redovisar 2015 ett positivt resultat med 80,9 mnkr (56,9 mnkr 2014) vilket är 24,0 mnkr mkr högre resultat än föregående år.

Av årsredovisningen framgår att årets resultat för kommunen uppgick till 52,0 mnkr, vilket är 5,2 mnkr högre än föregående år och 33,7 mnkr högre än budgeterat resultat. Avvikelsen från budget härrörs bland annat till att verksamhetens intäkter blev 40,4 mnkr högre än budget och att verksamhetens kostnader översteg budget med 15,4 mnkr samt försäljningsintäkter som översteg målet med 6,1 mnkr.

Den totala intäkten från skatter, generella bidrag och kommunal fastighetsavgift uppgår år 2015 till 1 390,8 mnkr, vilket är 2,2 mnkr lägre än budgeterat.

Soliditeten uppgick vid utgången av 2015 till 37,3 procent och har ökat jämfört med föregående år (36,3 procent 2014).

Kommunen har under 2015 investerat för 204,4 mnkr (126,6 mnkr). Årets självfinansieringsgrad är 55 procent (88 procent) vilket innebär att finansiering av årets investeringar även gjorts ur kassalikviditeten med 92,0 mnkr.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Enligt kommunala redovisningslagen (KRL) 4:5 skall förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. Både under avsnittet "Ekerö och omvärlden" och "Ekonomisk ställning och finansiell analys" i förvaltningsberättelsen finns information om kommunens ekonomiska ställning. Vi gör bedömningen att denna uppfyller kravet enligt KRL.

Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen, under respektive nämnd, redovisas på ett tydligt sätt väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret.

Av förvaltningsberättelsen under exempelvis avsnittet "Ekerö och omvärlden" framgår ett flertal väsentliga händelser som inträffat under räkenskapsåret. Här kommenteras bl.a. flyktingsituationen 2015 med utblick 2016, infrastruktur för framtiden samt finansiering av den kommunala verksamheten. Dessutom finns ett särskilt avsnitt avseende den politiska organisationen i kommunen med anledning av den nya mandatperioden.

Förväntad utveckling

Det finns inget särskilt avsnitt i förvaltningsberättelsen som blickar framåt i tiden, men på flera ställen går det att återfinna framåtblickande analyser och resonemang. Ett exempel är flyktingsituationen, ett annat exempel är analysen kring kommande skatteintäkter och generella statsbidrag. Dessutom finns ett avsnitt kring "framåtblick" under respektive nämnds och Kommunstyrelsens verksamhetsberättelser som bland annat beskriver förändringar i behov av platser, åtaganden i verksamhetsplaner och andra aktuella förändringar inom nämnden/styrelsen.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas enligt KRL 4:1 a, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelat. Den sammanlagda sjukfrånvaron uppgick till 6,3 procent vilket är en ökning från 2014 då den uppgick till 5,5 procent. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av nyckeltal och verbal information, bl.a. omfattande arbetsmiljö och hälsa, företagshälsovård och personalstöd, friskvård, hållbart medarbetarengagemang m.m.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2.

I förvaltningsberättelsen finns till delar en bra och tydlig beskrivning av kommunens samlade verksamhet inkl. de kommunala uppdragsföretagen i linje med RKR:s rekommendation nr 8.2.

Pensionsredovisning

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1 som en del av uppföljningen av fullmäktiges föreskrifter om förvaltningen av pensionsmedel. Upplysningar har lämnats i årsredovisningen om särskild avtalspension och visstidspensioner i enlighet med RKR 2.1.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

Detta område avser information och analys rörande prestationer, kvalitet och mål. Information om kvalitet och måluppfyllelse redovisas för de flesta verksamheterna. Årsredovisningen innehåller även finansiella nyckeltal och verksamhetsstatistik från ett antal områden. Det finns även ett avsnitt där kostnadsjämförelser sker med andra kommuner såväl i länet som för riket.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar. Investeringsredovisningen är avstämd mot bokföringen och motsvarande poster i kassaflödesanalysen och balansräkningen. Jämförelser görs med föregående år.

I förvaltningsberättelsen lämnas en övergripande kommentarer till investeringsvolymen och budgetutfallet. Årets investeringar presenteras i tabellform uppdelat per nämnd. Sammantaget uppgick årets investeringar till 204,4 mnkr, vilket är en ökning med 77,8 mnkr mot föregående år. Investeringsbudgeten för 2015 uppgick till 293,3 mnkr. I förhållande till investeringsbudget innebär årets utfall en avvikelse om +88,9 mnkr. Avvikelsen förklaras i huvudsak av att projekt är flyttade på framtiden och ånyo omprövade i budgetbeslutet för 2016-2019, exempelvis investeringsmedel för utbyggnad av skolkapacitet och värme.

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Nämndernas budgetavvikelse samt förändringen från avvikelsen i prognosen per sista augusti redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per nämnd, mnkr	Utfall 2015	Budget 2015	Prognos per augusti	Budget-avvikelse	Prognos-avvikelse
Barn- och utbildningsnämnden	-714,6	-728,8	-725,6	14,2	11,0
Socialnämnden	-459,9	-471,6	-464,6	11,7	4,7
Kultur- och fritidsnämnden	-35,1	-35,6	-35,6	0,5	0,5
Byggnadsnämnden	-9,6	-9,8	-10,2	0,2	0,6
Miljönämnden	-2,7	-2,8	-2,8	0,1	0,1
Tekniska nämnden	-18,5	-15,7	-22,3	-2,8	3,8
Central politisk organisation	-9,9	-11,8	-11,1	1,9	1,2
Revisionen	-1,0	-1,1	-1,1	0,1	0,1
Överförmyndarnämnden	-1,2	-1,8	-1,6	0,6	0,4
Kommunstyrelsens verksamhet	-69,4	-81,6	-65,5	12,2	-3,9
Produktions-organisationen	3,2	0,0	-1,2	3,2	4,4
Utrangering	-8,9	0,0	-8,0	-8,9	-0,9
Summa nämnderna	-1 327,6	-1 360,6	-1 349,6	33,0	22,0

Nämnderna inkl. central politisk organisation redovisar sammantaget ett överskott mot budget om 33,0 mnkr. Barn- och utbildningsnämnden och Socialnämnden svarar för de största avvikelserna mot budget. Jämfört med prognosen vid delåret är nämndernas totala utfall 22,0 mnkr bättre. Det är Barn- och utbildningsnämnden och Socialnämnden som svarar för den största avvikelsen jämfört med delårsprognosen. Prognossäkerheten bedöms inte vara helt tillfredsställande och kan förbättras.

Barn- och utbildningsnämndens överskott på 14,2 mnkr jämfört med budget är fördelat med 11,8 mnkr på nämnden och 2,3 mnkr på utförarorganisationen. Den positiva resultatutvecklingen hänförs framförallt till befolkningsutvecklingen och därmed volymförändringar i form av intäkter och kostnader. En stor del av årets överskott hänförs till omsorg av barn mellan 1-5 år, totalt 8,3 mnkr i lägre kostnader än budget. Överskott redovisas även inom vuxenutbildningen, med totalt 2,6 mnkr, vilket främst förklaras av mer strikt tillämpning av reglerna för rätt till utbildning.

Socialnämndens överskott på 11,7 mnkr jämfört med budget hänförs framförallt till lägre kostnader än budgeterat avseende insatser till personer med funktionsnedsättning (3,3 mnkr) samt familjeomsorg (11,2 mnkr). Socialnämndens totala intäkter var 21,9 mnkr högre än budgeterat varav 18,3 mnkr avsåg flyktigmottagandet (intäkterna balanseras av motsvarande kostnader se dock avsnitt 3.2.1. avseende felaktig redovisningsprincip).

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunstyrelsens bedömning av om balanskravet har uppfyllts. Avstämning av årets resultat enligt balanskravets bestämmelser har skett enligt KRL 4:4 och KL 8:5 genom att kommunen i förvaltningsberättelsens gör en balanskravsutredning. Detta sker under avsnittet "Ekonomisk ställning och finansiell analys". Dessutom finns en balansutredande not till kommunens resultaträkning.

Kommunen redovisade enligt resultaträkningen ett positivt resultat på 52,0 mnkr. Efter balanskravsjusteringar redovisas ett överskott på 45,1 mnkr.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kommunens finansiella mål uppfyllts och instämmer således i kommunstyrelsens bedömning.

Vi bedömer utifrån åiterrapportering i årsredovisningen att det verksamhetsmässiga resultatet delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande verksamhetsmål.

3.1.3.1. Finansiella mål

I årsredovisningen görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2015:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2015	Utfall 2015	Måluppfyllelse, KS bedömning
Årets resultat ska vara positivt. Utgångspunkten är att årets resultat ska vara minst 1 procent och sträva mot 2 procent (viktas 75 procent av målet). Investeringarna bör vara finansierade med egna medel (viktas till 25 procent av målet)	Årets resultat uppgår till 52,0 mnkr och motsvarar 3,7 procent i resultat och överstiger indikatorn för resultatnivån om minst 1 procent och stäva mot 2 procent. Årets investeringar om 204,4 mnkr är endast till 55 procent finansierade med årets tillförda medel. Dock har investeringarna genomförts utan nyupptagande av några nya lån före årsskiftet.	Kommunstyrelsens samlade bild är att målet i bokslutet 2015 är uppnått dock med en negativ tendens.

Kommunstyrelsens lyfter även framåtblickande fram de ökade behovet av nyupplåning under 2016 för att finansiera investeringarna tillsammans med att budget för 2016 inte når resultatnivån enligt indikatorn vilket gör att det sammantaget är en negativ tendens för måluppfyllelsen.

3.1.3.2. Mål för verksamheten

I juni 2015 beslutade Kommunfullmäktige om fyra övergripande verksamhetsmål och ett finansiellt mål (se ovanstående) för kommunens utveckling under mandatperioden 2015-2018. I årsredovisningen 2015 framgår att nämnder och styrelser, i enlighet med Kommunfullmäktiges beslut, ska inarbeta dessa mål i verksamhetsplaner och beakta dessa i budgeten för planperioden.

Kommunstyrelsen gör en sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen i årsredovisningen. Bedömningarna görs utifrån tillgängliga uppgifter om indikatorernas värde. Mot bakgrund av ovanstående redogör Kommunstyrelsen för att en del indikationer saknar uppdaterade resultat och att dessa blir tillgängliga först under 2016. Förnyad bedömning kommer ske i samband med 2016 års delårsrapport.

Måluppfyllelsen bedöms på en skala från 1-4 där 1 är uppnått och 4 ej uppnått/ej startat. Av de 4 målen som återspeglar i årsredovisningens förvaltningsberättelse anses inget vara "uppnått", ett vara "inte helt uppnått, är på väg", och tre som "ej uppnått, men påbörjat". För samtliga av de fyra verksamhetsmässiga målen är trenden uppåtående.

3.1.4. Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att nämndernas redovisningar innehåller redovisning av utfallet av årets verksamhet i förhållande till fastställda mål och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag och fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den. Utöver denna bedömning kommenteras måluppfyllelsen för de övergripande målen i en samlad bedömning inom respektive område. Återspeglingsrapporteringen av nämndernas mål sker i ett särskilt avsnitt. Följande skala används vid redovisning av måluppfyllelse:

1	2	3	4
Uppnått	Inte helt uppnått, är på väg	Ej uppnått men påbörjat	Ej uppnått/ Ej startat

Nämnderna har i sina verksamhetsredovisningar redogjort för måluppfyllelse eller nuläge för årets uppföljningsindikatorer.

Nedan redovisas den sammantagna måluppfyllelsen/statusen per nämnd (siffrorna under respektive skalsteg anger antal mål/indikatorer som erhållit denna bedömning):

Mål	1	2	3	4
1. Barn- och utbildningsnämnden	2	6		
2. Socialnämnden		6		
3. Kultur- och fritidsnämnden	2	4	1	
4. Byggnadsnämnden	4		1	
5. Miljönämnden		3	2	1
6. Tekniska nämnden	1	3	2	
7. Kommunstyrelsen – inkl. kommunal produktion*)	3	6	3	1
*)Varav produktionsområde omsorg	2	2		
*)Varav produktionsområde kultur		4		
Totalt	12	28	9	2

Av redovisningen framgår att större delen av nämndernas mål är uppfyllda (12 st) eller på väg att uppfyllas (28 st). Miljönämnden redovisar ett mål som ännu ej är uppnått och ej påbörjat. Det är målet att åldersgränser för inköp av folköl, tobak och läkemedel upprätthålls. Även Kommunstyrelsen redovisar ett mål som ännu ej är uppnått och ej påbörjat. Det är målet att medborgarnas upplevda möjlighet att påverka de politiska besluten samt det upplevda förtroendet för förtroendevalda ska succesivt öka.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat. Vi har dock noterat att kommunens redovisning av bidrag från Migrationsverket inte är förenlig med god redovisningssed då matchningsprincipen inte tillämpas.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år och budget:

Resultaträkning	Utfall 2015	Utfall 2014	Budget 2015	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	238,4	218,2	198,0	40,4
Jämförelsestörande intäkter*)	26,1	24,7	20,0	6,1
Verksamhetens kostnader	-1 541,6	-1 469,6	-1 526,1	-15,5
Jämförelsestörande kostnader	-0,1	-0,4	0,0	-0,1
Avskrivningar	-50,4	-48,7	-52,5	2,1
Verksamhetens nettokostnader	-1 327,6	-1 275,8	-1 360,6	33,0
Skatteintäkter	1 288,2	1 228,0	1 283,4	4,8
Generella statsbidrag och utjämning	102,7	110,6	109,6	-6,9
<i>Summa skatter och statsbidrag</i>	<i>1 390,9</i>	<i>1 338,6</i>	<i>1 393,0</i>	<i>-2,1</i>
Finansiella intäkter	3,1	1,9	2,6	0,5
Finansiella kostnader	-14,4	-17,9	-16,7	2,3
Årets resultat	52,0	46,8	18,3	33,7

Årets resultat uppgår till 52,0 mnkr vilket är 5,2 mnkr högre än föregående år och 33,7 mnkr högre än budgeterat.

Verksamhetens intäkter överstiger budget med 40,4 mnkr och förklaras framförallt av ökade bidrag från Migrationsverket avseende flyktingmottagandet. Totalt har bidragsdelen ökat med 23 mnkr jämfört med 2014.

Verksamhetens nettokostnadsandel av skatteintäkter och statsbidrag uppgår till 95,4 procent, vilket bedöms vara bra (95,3 procent 2014).

Verksamheten har jämförelsestörande intäkter om 26,7 mnkr (24,7 mnkr 2014), vilket beror på försäljning av bostadsrätter 6,9 mnkr samt försäljning av mark 11,7 mnkr samt återbetalning av FORA-försäkringen som skett med 7,4 mnkr.

Inom ramen för vår resultatanalys gjordes en genomgång av kommunens redovisningsprinciper för bidragen från Migrationsverket. I denna genomgång noterades att kommunen tillämpar kassaprinzip istället för matchningsprincip. Detta innebär i praktiken att intäkter och kostnader inte matchas period för period – utan att verksamhetens kostnader istället matchas mot tidigare perioders intäkter (detta har skett genom att inkomna bidrag bokförts på ett skuldkonto "förutbetalda intäkter" som därefter matchas mot under året uppkomna kostnader).

Denna hantering är inte i enlighet med god redovisningssed och ej förenlig med matchningsprincipen som tydligt stipulerar att en periods intäkter och kostnader ska matchas med varandra. I våra diskussioner med kommunen har vi begärt och erhållit en utredning av vilka resultat- och balansomslutningseffekter denna felaktiga redovisning haft på 2015 års bokslut och vi kan konstatera följande:

- Årets resultat 2015 innehåller kostnader för köp av verksamhet med 1,0 mnkr som egentligen avser 2014.
- Årets resultat 2015 saknar kostnader för köp av verksamhet med 3,9 mnkr för 2015. Kommunen har dessutom haft en eftersläpning i återsökning av statsbidragen från Migrationsverket för kvartal 4 2015 vilket medför att kommunen har en lägre fordran på Migrationsverket i bokslutet även i realiteten. Denna lägre fordran (och således intäkter) motsvaras av de ovan nämnda saknade kostnaderna i 2015 års bokslut.

Med anledning av ovanstående kan konstateras att kommunens resultat inte skulle påverkas netto, om ovanstående felaktigheter skulle ha korrigerats i bokslutet. Däremot finns det ett omslutningsfel i bokslutet. Felet är dock inte av sådan omfattning att det påverkar vår bedömning kring rättvisande räkenskaper. I våra diskussioner med kommunen framkommer att en utredning har påbörjats och att reglering kommer att ske 2016 för att historiskt korrigera så att kostnader och intäkter hamnar på rätt år. I och med detta kommer även kommunen att ha en redovisning som följer god redovisningssed.

3.2.2. Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital dock med undantag för eventuella fel som härrör sig från anläggningsredovisningen (på grund av att redovisning av komponentavskrivningar inte sker fullt ut).

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

I granskningen av balansräkningen har vi noterat följande avvikelser från god redovisningssed.

- Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under 2014 vidtog kommunen inledande åtgärder för att förbereda och anpassa sin redovisning till detta krav från och med år 2015. I kommunens redovisningsprinciper anges att samtliga nya aktiveringar avseende fastigheter har komponentavskrivits under 2015. Ingen uppdelning på komponenter för de historiska anläggningarna har gjorts under 2015. I samband med vår fördjupade granskning av anläggningsredovisningen hösten 2015 noterades dessutom att endast 7 av 10 granskade anläggningar var

komponentuppdelade. Dessutom saknas bedömning av resultateffekten av att man ännu inte fullt ut gjort en övergång till komponentavskrivningar.

- Kommunen har tilldelats medel i form av specialdestinerade statsbidrag som saknas motprestation. Enligt RKR:s information ska specialdestinerade statsbidrag som saknas motprestation intäktsföras den period som bidraget inkommer. Bidraget ska intäktsföras i sin helhet även om nedlagda kostnader inte motsvarar bidragets storlek. Kommunen har redovisat bidragen som skuld (förutbetalad intäkt) vilket inte överensstämmer med god redovisningssed. Detta påtalades redan i föregående års rapport. Totalt belopp som borde ha intäktsförts uppgår till 0,6 mnkr (1,7 mnkr, 2014).
- Som noterats under avsnitt 3.2.1 periodiseras inte bidrag från Migrationsverket (intäkter och kostnader) enligt matchningsprincipen utan enligt kontantprincipen. Detta är ej förenligt med god redovisningssed.

Vi har även noterat att det finns risk för att kommunen inte uppfyller rekommendation 13.2 om Redovisning av hyres-/leasingavtal. I våra diskussioner med kommunen framkommer att all leasing redovisas som operationell leasing vilket medför att kostnaderna för leasingen går direkt över resultaträkningen. Kommunen klassificerar all leasing som operationell trots att ingen fullständig inventering av leasingavtalen gjorts. I och med detta kan det finnas leasingavtal hos kommunen som borde redovisas som finansiell leasing, där leasingåtagandet läggs upp som en tillgång i balansräkningen och där "tillgången" skrivs av under leasingperioden.

I och med att ingen fullständig inventering gjorts finns en risk för att det finns operationella leasingavtal som överstiger 3 år. I så fall ska den kvarvarande leasingtiden redovisas som en ansvarsförbindelse. I kommunens årsredovisning finns inga ansvarsförbindelser upptagna avseende operationella leasingavtal.

Nedan följer övriga väsentliga iakttagelser som gjort i samband med granskningen av balansräkningen:

- Vi har noterat en differens om ca 157 tkr mellan huvudbok och Skatteverkets beräkning av fastighetsskatt. Beloppet är ej materiellt, men utredning pågår i kommunen.
- Exploateringstillgångarna redovisas som en negativ tillgång istället för som skuld. Påverkar ej resultatet med balansomslutningen.
- Felaktiga automatperiodiseringar av leverantörsfakturor. En faktura uppgående till 1,7 mnkr avseende 2015 har hänförs till 2016.
- Differens uppgående till 1,4 mnkr har noterats avseende avskrivning av "övriga fastigheter". Avskrivning enligt BR uppgår till 4,2 mnkr medan avskrivning enligt RR uppgår till 5,6 mnkr. Kommunen har initierat en utredning och har identifierat differensen till de utranteringar som gjorts under 2015. Med anledning av detta har ekonomienheten dessutom vidtagit

åtgärder för att säkerställa att denna typ av differenser inte ska kunna uppkomma.

I samband med genomförd granskning av intern kontroll i anläggningsredovisningen noterade vi fem fakturor uppgående till sammanlagt 126 837 kronor som bedömts vara bokförda på fel investeringsobjekt då det på fakturan framgick att kostnaderna avsåg ett annat projekt. Inom ramen för bokslutsgranskningen har vi gjort en uppföljning tillsammans med redovisningsansvarig. Vid uppföljning framgår att det är projektledarna på tekniska kontoret som ansvarar för konteringen på projekt. Under året (och även historiskt) har det funnits osäkerhet avseende vad som ska konteras som projekt eller exploatering samt vilka fakturor som ska konteras på vilket projekt. Till följd av detta har det skett många omflyttningar mellan projekt vilket kan förklara att fakturor konterats på fel projekt. Mot bakgrund av detta och övriga utfall i IK-granskningen ser vi att det finns ett behov av ökad intern kontroll avseende hantering av projekt och anläggningstillgångar.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar. Vi bedömer även att noter finns i tillräcklig omfattning samt att det i allt väsentligt finns överensstämmelse med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Likvida medel har ökat med 24,5 mnkr under 2015 och behållningen i kassa/bank uppgick vid årsskiftet till 60,4 mnkr.

3.2.4. Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunkoncernens ekonomiska ställning och åtaganden.

Vi bedömer att KRL:s krav uppfyllts i huvudsak såväl avseende 8.1 och 8.2 men upplysningskraven utifrån rekommendation 8.2 från Rådet för kommunal redovisning bör utvecklas. För mer information hänvisas till avsnitt 3.2.5.

Förvärvsmetoden med proportionell konsolidering har använts vid upprättandet av den sammanställda redovisningen. Detta framgår dock inte av redovisningsprinciperna. Den sammanställda redovisningen omfattar, förutom kommunen, även det helägda bolaget AB Ekerö Bostäder.

Enligt RKR 8.2 är det kommunens redovisningsprinciper som ska vara vägledande vid konsolidering av kommunkoncernen. Från 2014 har AB Ekerö Bostäder tillämpat det s.k. K3-reglerverket som bl.a. ställer krav på komponentavskrivning. Som vi noterat i tidigare avsnitt tillämpas inte komponentavskrivningar på kommunens materiella anläggningstillgångar fullt ut i bokslutet 2015. Effekten av denna diskrepans av redovisningsprincip mellan kommunen och bolaget ska enligt regelverket justeras för i koncernsammanställningen. Vi kan i vår granskning inte se att så skett. I övriga delar har konsolideringen av underliggande enhet skett på ett korrekt sätt.

Koncernen uppvisar ett resultat på 80,9 mnkr vilket är en resultatförbättring jämfört med 2014 då resultatet uppgick till 56,9 mnkr. Likvida medel uppgår till 88,1 mnkr vilket är 50,1 mnkr högre än 2014.

3.2.5. Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar i huvudsak uppfyller KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

Följande rekommendationer har dock kommunen/landstinget inte följt fullt ut:

Rekommendation	Efterlevs	Kommentar
RKR 8.2 Sammanställd redovisning	Delvis	Förvaltningsberättelsen bör kompletteras med information om den samlade verksamhetens utveckling, personalförhållanden och förhållanden av betydelse för styrning och uppföljning.
RKR 11.4 Redovisning av materiella anläggningstillgångar.	Delvis	Sedan räkenskapsåret 2014 är det krav att tillämpa komponentavskrivning. Kommunen har under 2014 påbörjat ett arbete med tillämpning till komponentavskrivning vilket har fortlöpt under 2015. I kommunens redovisningsprinciper anges att samtliga nya aktiveringar avseende fastigheter har komponentavskrivits under 2015. Ingen uppdelning på komponenter för de historiska anläggningarna har gjorts under 2015. Redovisning kring detta finns i kommunens redovisningsprinciper.
RKR 12.1 Redovisning av immateriella tillgångar	Delvis	Noten är inte uppdelad på internt förvärvade och externt förvärvade immateriella tillgångar.

RKR 15.1 Redovisning av lånekostnader	Delvis	Uppgift om huvudmetod eller alternativ metod tillämpas för lånekostnader saknas.
---------------------------------------	--------	--

2016-04-06

Richard Vahul
Projektledare

Anders Hägg
Uppdragsledare